

ISZÁNTÓ

ELŐPIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 k.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Világke postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétyen az
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 135. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 június 17.

Az olasz árulás Biharvármegye előtt. Miskolczy Ferenc főispán az árulásról.

Olaszország galád árulása tegnap Biharvármegye törvényhatóságát is foglalkoztatta. A közgyűlésen Miskolczy Ferenc főispán igazi magyar hévvel tolmácsolta a vármegye érzelmét. A főispán beszédét egész terjedelmében alább adjuk:

Tekintetes Közgyűlés!

Amit ösztönszerűleg éreztünk, de amit elhinni nem akartunk, az olasz árulás következtét! Olaszország május 4-én minden elfogadható ok nélkül felmondta a hármasszövetségi szerződést. Ez által nemcsak hitességét követett el velünk szemben, nemcsak a legkritikusabb helyzetben hagyott eszerben bennünket, nemcsak megszarolni próbálta — felhasználva a nehéz helyzetet — a monarchiát, hanem mint felséges királyunk népeihez intézett szövege mondja: „a veszély percében kibontott lobogóval ment át az ellenség táborába” és május 23-án délután félnyolc órakor hadat üzent a monarchiának! Mi elmondhatjuk tek. Törv. hat. bizottság, hogy: ments meg uram jóbarátainktól, ellenségeinkkel majd csak magunk is elbánunk. A hü szövetséges levetette az álarcot és a maga valóságában jelentkezett a hármasszövetség ezen szégyenfoltja! Emellett a hitesség és árulás mellett (amely nemcsak minket, de az egész művelt világon minden tisztességesen gondolkodó embert ámulattal és utálattal tölt el) mi sem mehetünk el, tekintetes Közgyűlés, csak úgy szótlanul, hanem kifejezést kell adnunk felháborodásunknak, meg kell, hogy bélyegezzük az árulást, hiszen ennél nagyobb hitesség, gazabb orvítamadást nem ismer a világtörténelem.

Tekintetes Közgyűlés!

Minden egyes törvényhatóság megnyilatkozásában a nemzet egy részének akarata nyilvánul meg! a törvényhatóságok összességének egyértelmű megnyilatkozása pedig a nemzet összakaratát fejezi ki. A rut árulás, amelyet ellenünk 33 évig dédelgetett hü szövetségesünk elkövetett, megszólaltatja Magyarországon összes törvényhatóságait, súlyosabbnál súlyosabbak a megbélyegző határozatok, amelyekkel az olaszok kvalifikálatlan eljárását elítélik! De tekintetes Törvényhatósági Bizottság, az árulás szerintem főképen önmagában hordja a leg-

súlyosabb megbélyegzést és büntetést. Mert hiszen bárhogy végződjen is ezen világháború, bárhogy alakuljanak is a körülmények, ezen példátlan árulást, az elfogulatlan történelem, az élet tanító mestere, örök időkre érdeme szerint fogja megbélyegezni! A meggyalázó Káin-bélyeget többé soha semmi le nem törölheti, le nem moshatja az olasz nemzetről.

És én meg vagyok győződve tekintetes Közgyűlés, hogy maga az entente hatalmai is, lelkiük mélyén megvetik az olaszokat, kik nemzeti becsületüket sárba tiporták. Az árulót megfizetik, de nem becsülik!

Az olasz nemzet ezen tényével kilépett a tisztességes és megbízható nemzetek sorából. Bármily erősen hangzik is, méltán kimondhatjuk tek. Törvényhatósági Bizottság, hogy *Olaszország a semmiháziak hazája és az olasz nép, nem nép, nem tisztességes megbízható nép csak népsöpredék!* Sűrű sötétség borult rájuk és ennek az áthatlan sötétségnek rémes villámai lesznek, elszánt, félelmet nem ismerő borzasztó harcok villámlásainál fogja Európa látni és olvashatni a bosszus egeken láng betűkkel felírva: „A perfid Itália bűnhődése.” A hitsegő, áruló olasz sorsát és büntetését el nem kerülheti! Indítványozom, tek. Közgyűlés, hogy nagy felháborodással párosult utálattal és megvetéssel bélyegezzük meg az olasz árulást!

I. Felséges Urunk és királyunk által az olasz hadüzenet alkalmából kiadott királyi szövegre pedig adjuk meg a választ, tek. Közgyűlés, úgy amint az királyhűségtől telített és haza szeretettől lángoló, igaz magyar szívüktől telik! Intézzünk hódoló feliratot dicsőségesen uralkodó királyunkhoz, I. Ferenc József Ó Császári és Királyi Apostoli Felségéhez, amelyben biztosítjuk Ó Felségét ezen alkalmából is őszinte tiszteletünk, mély szeretetünk, tántoríthatlan alattvalói hűségünk és határtalan áldozatkészségünkről, hangsúlyozván, a hódoló feliratban azt, hogy az olasz hadüzenet alkalmából kiadott királyi szövege Biharvármegye harcos és nem harcos polgárainak elszántságát és áldozatkészségét a végletekig fokozza!

II. Az új ellenség csak hatványozza el-

szántságunkat és bátorságunkat. Az új veszély új hősiességet újabb áldozatkészséget vált ki a nemzetből. Csüggedést nem ismerünk, bár teljesen átérezzük a feladat nagyságát, de átérezzük azt is, hogy a magyar nemzet mindenre kész, ezen nemzetnek szabadnak és függetlennek kell maradnia. Ezt a nagy, ezt a szent célt ismerjük csak egyedül és azt mindenek fölé helyezzük.

Tekintetes Közgyűlés!

Nem tudhatjuk, hogy mit hoz a jövő! A jó Istenen kívül csupán magunkban, vitéz hadseregünkben és hü szövetségesünkben bízhatunk, ezekbe vethetjük minden reményességünket, hitünket és bizalmunkat. Rámutatok ugyanazért, tek. Közgyűlés, az óriási orosz hadsereggel immár 11-ik hónapja vívott hősi küzdelmeinkre, két hónap óta tartó nagy és elhatározó győzelmeinkre! a Kárpátok hősi védelme a gorlicei áttörés Stryj, Przemysl, Stanislaw elfoglalása örökre tündöklő elévülhetetlen haditényei maradnak dicső hadseregünk és hü szövetségesünk hősiességének és vitézségének. Ezek a haditények napnál világosabban bizonyítják, hogy a magyar harc dicsőségnek nincsen fogyatkozása hanem az mind fennebb és mindig fényesebben ragyog!

Ennélfogva nem mulasztatom el tek. Közgyűlés, hogy tisztelettel ne indítványozzam, hogy a vármegye közönsége fejezze ki dicső és vitéz hadseregünk hősiességét, önfeláldozó eredményes majdnem emberfeletti küzdelmei felett érzett hálóját, köszönetét és esodálatát és azt jegyzőkönyvben örökítse meg. — Ha méltóztatnak indítványaimat elfogadni, úgy határozatként kimondom, hogy:

Biharvármegye közönsége az olasz hitesség és árulás felett érzett megvetésének és utálatának jegyzőkönyvében kifejezést ad, Felséges Urunk és Királyunkhoz hódoló feliratot intéz, amelyben Ó Felségét tántoríthatlan hűségéről, elszántságáról és végletekig menő áldozatkészségéről biztosítja. Vitéz hadseregünket az oroszok felett aratott nagy és elhatározó győzelmei alkalmából, lelkesen üdvözlö. Hálóját, köszönetét és esodálatát jegyzőkönyvében megörökíti!

Miniszterelnök Ur Ó Excellenciáját pedig mély tisztelettel felkéri, hogy a vármegye hódoló feliratát a legmagasabb trón számolyához juttassa.

Az oroszokat döntőleg megvertük.

Nagy orosz veszteség Galiciában.

Budapest, június 16. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A keletgalíciai nagy csatában a nyugati Sieniawa és a Felső-Dnyeszter között harcoló arcvonalunkon **teljes sikert értünk el.**

Az oroszok az egész vonalon visszavonulóban vannak.

A foglyok száma még nem állapítható meg, de annyi bizonyos, hogy igen nagy. A Dnyeszter mentén

a lehető legjobb kilátással tovább támadunk

s máris igen számbavehető eredményeket értünk el.

Az olasz hadszíntéren a harcok ugyanazon keretekben mozognak, mint a legutóbbi hetekben. Lényeges esemény itt nem fordult elő. (Min. eln. sajtóoszt.)

Győzelmünk az egész fronton. Általános az orosz visszavonulás.

Budapest, június 16. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Galiciában az oroszok a szövetséges csapatok általános támadásának a legszívósabb védelem ellenére sem voltak képesek helyt állani.

Győzelmes csapatainkkal a nyomukban a megvert orosz hadtestek maradékai Cawkow, Lubaczow és Jaworowon át hátrálnak. A lemergi uttól délre Boehm Ermolli hadserege ma éjjel **az orosz hadállásokat az egész arcvonalon rohammal bevette** és az ellenséget Sadowa—Wysznián és Rudkin tul visszavetette.

A Dnyesztertől a hídfők előterében harcolunk. A Pflanzler hadsereg csapatai tegnap reggel **elfoglalták Nizniowot.**

A június havi eddigi csatáknak és ütközeteknek gazdag a zsákmánya. **Június 1-től 15-ig összesen 108 tisztet és 122.300 főnyi legénységet fogtunk el és 53 ágyut és 187 géppuskát és 58 löszerkocsit zsákmányoltunk.**

Höfer.

Galíciai offenzívánk eredménye számokban

Budapest, június 16. (Saját tud.) **Május másodikától június 15-ig az elfogott orosz tisztek száma 971, a közlegényeké 391.169, a zsákmányolt ágyuké 304, a gépfegyvereké pedig 763.**

Az oroszok várják Varsó elfoglalását.

Budapest, június 16. (Saját tud.) Szentpétervárról jelentik, hogy a németeknek a Bzuránál megindult offenzívájukból ott azt következtetik, hogy **a németek Varsót akarják elfoglalni.**

Az olaszok kudarcot vallanak.

Budapest, június 16. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az olaszok újból elszigetelt előretöréseket kísérelt meg, de mindenütt visszavertük, így az Isonzó mentén Monfakone, Lagrado és Plava közelében a karinthiai határon Plöckentől keletre fekvő határterületen Beutelsteinnál. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az olasz harctérről.

Budapest, június 16. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz hadszíntéren a harcok ugyanabban a keretben mozognak, mint a legutóbbi hetekben. Lényeges események itt nem fordultak elő.

Az olaszok Albániát akarják.

Rotterdam, június 16. Rómából táviratozzák: A Tribuna feltűnést keltő cikkben foglalkozik Albánia jövőd sorsával és azt mondja, hogy Elbassan és Tirana elfoglalása a szerbek előnyomulása Durazzó, a montenegróiak előnyomulása pedig Skutari felé, valamint Görögország készülődése Berat ellen, nagyon sajnálatos. Azonban bármennyire erőlködjenek is a balkáni hatalmak Albánia egyes területeinek elfoglalásával. Albánia jövőd sorsát nem ők fogják eldönteni, hanem a nagyhatalmak, amelyek között Olaszország tekinthető elsősorban érdekeltnek. A nagyhatalmak most közös érdekezélen fognak dönteni Albánia sorsáról. A balkáni hatalmak erő kifejtése tehát, bármennyire sajnálatos is, egyelőre nem bír elhatározó jelentőséggel.

Az olaszok nem engedik Albániát.

Budapest, június 16. (Saját tud.) Az olasz sajtó kijelenti, hogy sem Szerbiának, sem Montenegrónak, nem szabad Albániától egy talpalattnyi földet sem kapnia, mert az olasz terület marad.

A török vezérkar jelentése.

Konstantinápoly, június 16. A főhadiszállásról jelentik: Június tizenharmadikán reggel Ari Burnuval szemközt felállított tüzérőségünk elpusztított egy hadállást, amelyet az ellenség bombavetésre rendezett be, és egy gépfegyver-osztagot. Eredményes tüzelésünk következtében az ellenség sáncok mögött tűz keletkezett, amely félóra hosszat tartott.

Június tizenharmadikáról tizennegyedikére virradó éjjel egy kisebb földerítő őrajratunk az ellenséges sáncok közé nyomult Sed il Bahrnál és egy gépfegyvert zsákmányolt a hozzá való felszereléssel együtt, továbbá tizenöt fegyvert és nagy tömeg löszert.

Tegnap egy török repülőgép eredményes repülést végzett Imbros és Lemnos szigetek fölött. A Lemnoson levő ellenséges táborra bombákat vetett.

Parti útegeink tegnap a Sed il Bahrnál levő ellenséges tüzérégi hadállásokat lötték, ugyancsak a tábor és az ellenség szállítóhajóit. Az ellenség, amely éjjel-nappal ki van téve eredményes ágyuzásunknak, tegnap egy repülőgépet küldött a magasba, amely két bombát vetett, anélkül, hogy eredményt ért volna el.

A többi hadszíntérről nincs semmi újabb jelenteni való. (Min. elnökség sajtóoszt.)

Törökország és Bulgária megegyeznek.

Berlin, június 16. Szófiából táviratozzák: Törökország és Bulgária között tárgyalások vannak az utolsó háborúból maradt vitás kérdések békés megoldására és a két állam jövő politikájának megállapítására. Törökország, hogy jóakarátát bizonyítsa, késznek nyilatkozott arra, hogy a bulgár területbe ékelődő török földet Bulgáriának adja.

A görög beavatkozás.

Bukarest, június 16. Athénből jelentik: A Nea Imera közli Gunaris miniszterelnök nyilatkozatát, a melyet az Ujság munkatársának a helyzetéről moadott: — Azt a jelszót, — mondotta Gunaris

— hogy: Le a háborúval! a melyet mostanában annyira hangoztatnak nálunk, a görög kormány még nem teheti végérvényesen magáévá. Tévedés föltenni rólam, hogy én a háború rettenetes, vagy a béke kedves szavát csak így egyszerűen fölvettem a programomba. Az ilyen kérdéseket ma alaposan meg kell fontolni. Ebben a pillanatban még én sem nyilatkozhatom véglegesen a háborúról vagy békéről.

A görögországi választások.

Budapest, június 16. (Saját tud.) A Daily Chronicle jelenti, hogy a Görögország területén megejtett választásokon Venizelosz győzött. 62 kormánypártival szemben 172 Venizelosz pártit választottak meg. Macedonia 77 kerületében a választások eredménye ismeretlen.

A balkán-szövetség nem ujul meg.

Berlin, június 16. A Giornale d'Italia'nak jelentik Szófiából: Görögország és Szerbia diplomáciai képviselői teljesen egybehangzóan tiltakozó jegyzéket nyújtottak át a négyes szövetség kormányainak, melyben kijelentik, hogy szententenek azt a javaslatát, hogy Macedóniát engedjék át Bulgáriának, visszautasítják. Közlik továbbá, hogy a fenti okokról fogva a balkán-szövetségbe nem léphetnek be.

Aszatmármegyei gör. kath. papok Lucaciu László és Konstantin ellen.

A háború folyamán számtalanszor gyönyörű tanubizonyságát adta hazafiasságának a görög katolikus magyarság; ide kell számítani a rutén népet is, mely mindenfelől tiltakozik a „rutén“ elnevezés ellen és követeli, hogy őket a jövőben görög katolikus magyaroknak nevezzék. Örömmel értesülünk most egy határozatról, mely a nagybányai görög katolikus esperesi kerület papságától eredt. A nagybányai görög kath. esperesi kerület nagyrésze román s annál nagyobb súlyal esik a latba, hogy éppen ők bélyegzik áruónak Lukácsiu Lászlót, a hírhedt lacfalusi pópát, aki most Romániában izgat Magyarországot, édes hazája ellen. A határozat egyebek közt ezeket tartalmazza:

„A nagybányai kerület görög katolikus román papsága mélyen elszomorodott a büns eltevélvedés láttára, amelybe két volt kollégája: dr. Lucaciu László volt lacfalusi lelkész és Lucaciu Konstantin volt királydaráci lelkész esett, akik elárulva és megtagadva szülőházjukat, figyelmen kívül hagyva kegyelmes főpásztoruk atyai intését, hivatást elhagyták, éppen olyan időben, amikor azoknak legnagyobb szükségük volt bátor vezetőre.

Most, amikor első ízben van alkalmunk a háború folyamán kerületi gyűlésre összejönni, megszorodott szívvel jelenünk meg szentséges főpásztorunk, kegyelmes atyánk előtt, azon megmásíthatatlan kérelmünkkel, hogy nevezett hazaárulókat törölje méltóságod a papság sorából, mert mi nem tűrhetjük, hogy továbbra is ezen egyházmegye papjaiként szerepelhessenek és hogy csak pillanatra is fenforogjon az a gyanu, hogy mi azonosítanók magunkat velük.

A dakozzuk fémtárgyakat a hadsereg céljaira.

Biharvármegye közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap közgyűlést tartott. A nyári ülés dacára a bizottsági tagok igen tekintélyes számmal jelentek meg. A közgyűlésen, mely pontban 9 órakor kezdődött, Miskolczy Ferenc főispán elnökölt.

A főispán az ülés megnyitása után első sorban az elszárválással foglalkozott. Hatalmas beszédben mutatott rá arra a kellőleg nem jellemezhető gaztetre, amit 33 éves szövetségünk elkövetett. A beszédet lapunk első helyén adjuk egész terjedelmében.

A főispán beszéde után a Wallner Ödön halálával megüresedett főügyészi állást töltötték be. Tekintettel arra, hogy egyedüli pályázó Fássy Lajos volt, egyhangulag őt választották meg főügyésszé.

Miskolczy Ferenc főispán a választás eredményének kihirdetése után beszédet intézett az új főügyészhez. Hivatkozott elődeire, akik kiváló lelkiismeretességgel töltötték be ezt a fontos pozíciót. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az új főügyész elődei nyomdokain fog haladni. A főispán szavai után dr. Fássy Lajos a következő beszédben köszönte meg a törvényhatóság kitüntető bizalmát:

Méltóságos Főispán ur!
Tekintetes Törvényhatóság!

Amidőn Őméltósága szívéből jövő és a legnagyobb jóindulattal áthatott meleg szavaira válaszolnék; elsősorban a meghatottságtól teljesen áthatva, legmélyebb köszönet mondok, a mai napon kifejezésre jutott, sőt a tekintetes Törvényhatóság tagjai, valamint tisztviselő társaim részéről már magánúton előzőleg is tudomásomra juttatott ama megtisztelő bizalomért: melyből kifolyólag nagy Biharvármegye, az én hitem és meggyőződése szerint édes hazánk első vármegyéje, 30 évet meghaladó tisztviselői pályámon kifejtett szerény működésemért szeretettel, sőt bizalmával megajándékozni kegyes volt.

Midőn ezen szívből fakadó köszönetem nek itt önök előtt szóval is kifejezést adni bátorodom, elsősorban kételyek és aggodalmak töltik el egész valómat.

Kételyek és aggodalmak töltik el jelesül oly irányban, hogy a nekem adományozott díszes vármegyei főügyészi állásban képes leszek-e nyomdokaiba lépni, valódi babérokat szerzett hivatali elődeimnek, így például egy Tóth Dezsőnek, akinek mély tudása, mindenkoron megnyilvánult közigazgatási talentuma, élet ereje és vasszorgalma Biharvármegyében a főügyészi állásnak nimbusszerű tekintélyt szerzett, avagy közvetlen elődöm oly váratlanul munkaereje és munkakedve delén elhalt — általam szeretve tisztelt — dr. Wallner Ödönnek.

Megvallom őszintén tekintetes Törvényhatóság, ha elődeimnek — általam közvetlen ismert — szaktudására, munkásságára ezek alapján önként elkövetkezni kellett, fényes eredményekre gondolok; igen gyengének érzem magamat arra, hogy nagy Biharvármegyének életében azt az ürt, melyet az ő hiányuk előidézett, betölteni képes legyek.

Gyengének érzem magamat különösen ma, amikor akár fölfelé a Kárpátokon túl, akár lefelé a hullámzó Adriára tekintünk, mindenütt csak szomorú képe tárul elénk annak, hogy külpolitikai bonyodalmak folytán elkerülhetetlenül vált világháború következtében édes magyar hazánk önállósága (szuverenitása) jóléte és jövő boldogulása a lét és nem lét kínos problémája elé van állítva, ahol véreink, fiaink, testvéreink a legnagyobb lelkesedés és odaadással áldozzák fel, vagy legalább is veszélyeztetik egészszé-

güket, testi épségüket, vérüket és életüket; amelynek viszonozásul méltán elvárhatják a kétségbeesett szülők, testvérek, hitvesek, gyámoltalan árvák és rokonok éppen a közigazgatási tisztviselőktől azt, hogy sebeikre gyógyírt, fájdalmukra vigasztalást, nyomorukra enyhítést keressni és találni tudjanak.

Ezen gyengeségemből kifolyólag, amidőn a tekintetes Törvényhatóság jóindulatát, elnézését, bírálatoknál szeretetük és méltányosságuk megnyilvánulását kikérem.

Ünnepélyesen teszem azt az ígéretet, hogy — nagy Biharvármegyei volt és jelenlegi vezetői által megalapozott tradíciókhoz híven — mindenkoron hivatalos ténykedésem és működésemben a törvény, kormányrendeletek és érvényben levő szabályrendeletek korlátain belül engem egyedül a legnagyobb jóindulat, méltányosság, anyagi igazság keresése fog vezetni és irányítani, rang, állás, társadalmi tagoltság és vallás különbség nélkül, még egyszer ajánlom magamat hivatalfőnökeim, tisztviselőtársaim és a tekintetes Törvényhatóság kegyes jóindulatába . . .

Fássy Lajos beszéde a törvényhatóság bizottság általános éljenzésével ért véget.

Az alispáni jelentés.

A választás után Fráter Barnabás alispán jelentését terjesztette elő Keszthelyi Zoltán főjegyző. Az alispáni jelentés a következő:

Az időjárás éppen úgy, mint évek hosszú sora óta, nem volt normális, de az őszi vetésekre rendkívül kedvező volt. Az elég jól áttelelt vetések a márciusi enyhe napos időben megerősödtek és megjavultak, úgy, hogy ezekből jó termésre lehet reményünk.

Fájdalom, a tavaszi és téli nagy esőzés a belvizeket annyira emelte, hogy a tavaszi vetés alá rendelt földek jórészt elborította. A közbejött rövid napos idő elvitte ugyan a vizeket, az áprilisi esőzés miatt azonban újból árvíz alá kerültek és az az új viztömeg, úgy megsujkolta a földeket, hogy azok az áprilisi végi és májusi melegekben rohamosan és annyira kiszáradtak, hogy azokat szántani nem lehetett, mivel az igaerőt a hadvezetőség csaknem teljesen igénybe vette. A megmaradt silány jószágállomány pedig a rendelkezésre álló rövid idő alatt a tavaszi földek megművelését nem volt képes véghezvinni, ennek következtében a tavaszi vetés alá kerülő földeknek egy része vetetlen maradt, a vetés pedig hiányos és visszamaradt. A szőlő még ránézve kedvező időjárásban igen szépen fejlődik és igen jó termést ígér.

Jelentem, hogy ebben az évnegyedben a vármegye lakosságának élelemre szükséges gabonákkal és liszttel való ellátása, bár különösen a szállítási nehézségek miatt, szerfelett nagy munkával járt, eleintén kissé vontatottan, de végeredményében sikerrel végrehajtottam. E nagyszabású és szaktudást és végtelen sok intőzkedést igénylő teendők ellátására Elek Mór bizottsági tagot kértem fel és alkalmaztam, akinek tudása, ügybuzgalma nagy segítségemre van.

Bunyitay Vincze és Lovassy Ferenc emléke.

Fráter Barnabás alispán jelentésében ezután az időközben elhunyt megyebizottsági tagokról emlékezett meg. Az elhunytak közül elsősorban Bunyitay Vince e. püspökről emlékezett meg az alispán.

Bunyitay Vince pápai praelátus olchini választott püspök, apátkanonok, aki a legújabb időkig évek hosszú során át kifejtett önzetlen munkásságával a vármegye területén általa létesített egyházi, kulturális és emberbaráti intézményekkel, s mindezek felül azzal, hogy a vármegyének közel kétszáz éve eltűnt címer levelét felkutatta, an-

nak visszaszerzésénél hathatósan közreműködött, a vármegye közönségének kiváló tiszteletét, háláját érdemelte ki.

Majd Lovassy Ferencről emlékezett meg.

Lovassy Ferenc, aki három évtizedet meghaladó időn kezesztül teljesített kiváló, minden iránt érdeklődő készséges szolgálataival, tudásával magának a vármegye tiszteletét, nagybecsülését érdemelte ki.

Az olasz árulás.

Végül kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy ugyancsak ebben az évnegyedben következett be a világtörténelemben eddig páratlanul álló és eléggé méltó kifejezéssel nem is említhető ama sajnos eset, hogy velünk és dicső német szövetségünkkel 33 éven át szövetségben állott s ez idő alatt nagygyá fejlődött Olaszország alárcát levettette, szövetségi szerződésünk hatálya alatt — alaki okokkal előhozakodva — ellenségünkhöz pártolt és nekünk hadat üzent.

Tekintetes Közgyűlés!

Bizzunk az igazságos Istenben! Bizzunk a mi és a velünk küzdő hű német és török szövetségeseink hadseregeinek dicsőséggel koszoruzott s már eddig is páratlanul álló haditetteket felmutató erejében, hogy az álnok és hitszegő olaszokkal megszapordott ellenségeink felett is teljes és dicsőséges diadalt aratunk!

A pénzügyi központ.

Következett Kolozsvármegye törvényhatósági átirata a pénzügyi központ felállítására. Az állandó választmány az átirat elutasítását javasolta. A törvényhatóság kimondta, hogy a tervezett pénzügyi központot nemhogy károsnak, de üdvösnek és szükségesnek tartja. Tekintettel arra, hogy a háboru befejeztével az összes pénzügyi intézetek ettől a pénzügyi központtól fogják várni a segínyt, kívánatos, hogy a kormány ne 125, hanem 250 millió koronával járuljon hozzá a pénzügyi központ felállításához. A vármegye kimondta azt is, hogy ily irányban feliratot is intéz a kormányhoz és a képviselőházhoz.

Ezután több kisebb jelentőségű tárgy elintézésével az ülés első napja véget ért.

A Biharmegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinó közgyűlése.

A Biharmegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinó most tartotta meg évi közgyűlését nagy érdeklődés mellett. Hlatky Endre főispán elnökle alatt jelen voltak:

Fráter Barnabás, Wertheimstein Alfréd, Frankó Endre, Papolczy Ferenc, Belezna Antal, dr. Bartha János, dr. Thury Endre, dr. Thury Kálmán, id. Böszörményi Géza, ifj. Böszörményi Géza, Böhm Jenő, Pallay Lajos, Rádl Odón, dr. Medvigy Gábor, dr. Fráter Imre, Száhlender Károly, dr. Kaczián Kálmán, Hofbauer Pál, Szunyogh Pál, Ficzek Jenő és dr. Medvigy Ferenc.

Hlatky Endre elnöki megnyitójában az évi jelentés adataiból indul ki. Megállapítja, hogy a Kaszinó több alkalommal fizetési zavarokkal küzdött. Felveti tehát a kérdést, szükség van-e ezen testületre, amely a nemzeti tradíció alapjain nyugszik s egy nagy, jelentős ország részét tömöríti magába? Bármilyen szempontból vizsgálja is a dolgot, arra a meggyőződésre jut, hogy e testületre Nagyvárad városának és Biharmegyének a jelen súlyos időkben fokozott mértékben szüksége van.

Az elnöki megnyitó beszéd után dr. Medvigy Ferenc jegyzőkönyvvezető terjesz-

tette elő a múlt évről szóló jelentést és az 1914. évi zárszámadásokat, amelyből kiténik, hogy az egyesületnek 22739 K bevétele és 22844 K kiadása volt.

A közgyűlés úgy az évi jelentést, mint a zárszámadást tudomásul vette.

Ezután a választásokra került a sor. A titkos szavazás eredménye a következő:

Igazgatók lettek: Böthy László, dr. Fráter Baroa, Fráter Imre dr, Hlatky Endre. Tisztségviselők: Ügyész: Mártonffy Bogdán dr. Pénztárnok: id. Böszörményi Géza. Jegyző: Medvigy Mihály dr. Választmányi tagok: Bartha János dr, Bölönyi József, Fekete József, Frankó Endre, Huzella Gyula, Lábán Lajos, Medvigy Gábor dr, Móricz Ernő dr, Nadányi Miklós, Orley György dr, Pallay Lajos, Rimler Károly, Siket Traján, Thury Kálmán dr.

Dr. Fráter Imre indítványozta, hogy a pénztárnoki állásról leköszönt dr. Thury Kálmán érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg, amit egyhangúlag elfogadtak.

A tagok éljenzése között Hlatky Endre főispán, elnök a közgyűlést bezárta.

Prohászka püspök az ellenséges sajtóról.

A Magyar Kurir jelenti: Kedden este 6 órakor tartotta meg a Szent István Társulat dísztermében Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök elnöklésével VII. rendes közgyűlést a Katolikus Sajtóegyesület. Már 6 óra előtt gyülekeztek a közgyűlés résztvevői, akik között ott voltak: Concha Győző főrendiházi tag, Borczelly Jenő v. b. t. t., dr. Zlinszky János, Makay Béla miniszteri tanácsos, Molnár János prelátnak, Zboray Miklós és Haller István országgyűlési képviselők, Kiss János prelátnak, Dudek János apát, dr. Vass József pápai kamarás, dr. Hanauer Á. István, dr. Valnicsek Béla, Gergely Tódor, Zsembery István, Hindy Zoltán, Turi Béla és Hivatal József szerkesztők, P. Bangha Béla, továbbá gróf Zichy Károlyné, báró Jcsenák Jánosné, Schenek Istvánné, Novák Mártonné és még számosan.

A közgyűlést dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, az egyesület elnöke nyitotta meg szép beszédben, amelyben megköszönte az entente sajtójának hazugságait és kifejtette ezzel szemben a jó sajtó nemzeti hivatását. A beszéd gondolatmenete a következő volt:

A Sajtóegyesületnek ez az esztendője mindenestre egy küzdelmes, nehéz év volt, amelyet az egyesület mindenestre anyagi tekintetben megérez, azonban más tekintetben, nevezetesen ideális természetű motívumok tekintetében gazdagodtunk s mélyebb belátására jutottunk annak, hogy mennyire szüksége van a magyar társadalomnak egy korrekt, hatalmas és intakt sajtóra, s mennyire szüksége van ennek a sajtónak a Katolikus Sajtóegyesületre, amely hivatva van ezt a sajtót támogatni és fejleszteni.

Mert hát úgy vagyunk a sajtóval — mondotta a püspök — mint a fegyverrel. A technika kialakítja, tökéletesíti a fegyvert: csinál belőle végre is gépfegyvert. Minden attól függ, hogy kinek kezén van a gépfegyver, mert a saját ágyúinkkal minket lehet tönkre tenni, saját ásonkkal a mi sirjainkat lehet megásni. A technika, a forgalmi haladás és fejlődés minden irányban kialakította ezt a monstre hatalmat. És bizony e hatalmas szellemi gépfegyver mögött ezidőszerint nem épen a becsületesség, nem az igazság, nem az erény áll, hanem valami más, valami százkaru szörnyeteg: nem a világháboru, hanem a világhazugság. Mert hogy ebben az évben és a világháboruban a világháboru érdekében megnyit hazudott az entente sajtója, hogyan

élt vissza a sajtószabadsággal, azt más időkben még sem tapasztalhattuk volna olyan mértékben, mint épen most. Megundorodtunk attól a féktelen, mindent hazudni merő szabadságtól, amely végre is épen azért, mert az abszolút szabadság embernek nem való, a törvény kereteit és korlátait követeli és az igazi szabadságnak védelmezőit hatalmasan megleckézteti, hogy igenis, sajtószabadságot akarnak, de a sajtószabadságot is köti az igazi szabadság mértéke.

Azonban a sajtó ezekben a szomorú nehéz időkben nemcsak a világhazugságnak állott szolgálatában, hanem más hatalmas és szent érzéseknek szolgálatában is. Láttuk, hogy a hazaszeretet, az áldozatkészség s a népnek lelkes odaadása milyen óriási erőpróbát állt ki ezekben a napokban. A sajtó megtehette azt a nagy szolgálatot a jó ügynek, hogy mindezeket a szent érzéseket szolgálta és fejlesztette.

Mindebből azt a tanulságot vonta le a püspök, hogy mennyire szükségünk van nekünk arra, hogy a sajtószabadságot egy hatalmas, jó szervezéssel kialakítsuk, kifinomítsuk és ez által a jó ügynek szolgálatába állítsuk.

Nagyhatású beszédét a püspök avval fejezte be, hogy arra kell iparkodnunk, hogy a Katolikus Sajtóegyesület az 6 elnökségében és tisztikarában kiegészítették s hogy úgy álljon itt, mint a mely érzi az idők terhét és súlyát, de úgy érzi, hogy azt megállani és megbirni is tudja.

A tetszésaj lecsilapulta után az elnöklő püspök kegyeletos szavakban emlékezett meg az egyesület halottairól, közöttük elsősorban Andor György praelátus volt egyházi alelnökről, majd Haász József udvari tanácsosról, az igazgató tanács tagjáról és Belopotoczky Kálmán felszentelt püspökről, az egyesület egyik jótévedőjéről. Majd azokat parentálta el az elnök, akik hősi halált haltak a harcban, nevezetesen Huber Nándort, a felügyelő bizottság volt tagját, dr. Freyler József ügyvédet, az egyesület volt jegyzőjét és nemestóthi dr. Szabó Albertet, aki a központi választmányának volt az egyesület fennállása óta tagja. Indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy halottai emlékét megörökíti a jegyzőkönyvben.

Élelmiszer-árak a nagyvárad piacion.

Nagyvárad város tanácsának az 1914. évi augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi június hó 17., 18., 19. és 20-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 10 fillér, 1 liter tej 30 fillér, 1 liter tejfel 1 korona 20 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehéntúró 1 korona, 1 kiló juhtúró 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalona: 1 kiló sertés zsír 5 korona 10 fillér, 1 kiló zsirszalona 4 korona 10 fillér, 1 kiló hárj 4 korona 90 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahus 5 korona, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertéshús 4 korona.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hízott idei) 8-9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona, 1 pár liba (hízott idei) 10-12 korona, 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Száraz főzelék: 1 liter borsó 80 fill., 1 liter bab (fehér) 80 fill., 1 liter bab (tarka) 70 fill., 1 liter köleskása 80 fillér.

Zöldségek: 1 fő fejes saláta 2 fill., 1 csomó retek 8-10 fill., 1 darab karalábé 2-4 fill., 1 csomó zöld hagyma 6-24 fill.,

1 esomó sárga répa 8 fill., 1 esomó petre-
zselém 8 fill., 1 drb. ugorka (salátának való)
6-20 fill., 1 kiló zöld bab 70 fill., 1 kiló
zöld borsó 60 fill., 1 kiló új burgonya 34
fill., 1 kiló ó burgonya 12 fill., 1 esomó pod-
lutka levél 3 fill., 1 liter pöszméte 40 fillér.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél
magasabban való megszába az 5600-1914
B. M. számú rendelet 1. § ába ütköző ki-
hágási eseménynek fog tekintetni a fel-
jelentés esetén a rendelkezés megszegője
ellen a kihágási eljárás meg fog indit-
tatni.

Az említett rendelet 4. § a alapján a
kihágás büntetése 15 napig terjedhető el-
zárás és 200 koronáig terjedhető pénz-
büntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek,
hogy azon árusító ellen, aki az előbb fel-
sorolt élelmiszerek árait június hó 17., 18.,
19. és 20. án az előbb megállapított árnál
magasabb összegben szabja meg, a feljelen-
tést a piacon szolgálatot tevő rendőrközegek
bárhelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915 június 16. án.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Nem akartak italt adni a falusi koreszmárosok.

Féltek a katonai rekvirálástól

— Saját tudósítónktól. —

Naponként a kora reggeli órákban lát-
hatjuk, amint nótázva vonulnak végig az
utcákon a katonák, hogy gyakorlatra men-
jenek. Rendszerint valamelyik közelebbi falu
az a hely, ahol a katonák terhes és fáradsá-
gos munkájukat, harcászati tanulmányaikat
végzik. Mindenesetre érthető, hogy órákig
tartó nehéz és súlyos gyakorlat után bizony
nem egyszer emésztő szomjuság vesz erőt a
katonákon. Főleg a mostani meleg, nyári
napokban. Mi sem természetesebb minthogy
a gyakorlótér közelében lévő falu koreszmá-
jába be-be térnek. Jól esik egy üveg sör,
vagy pedig egy pohár bor a fáradságos
munka után a szomjuság enyhítésére.

Többször megtörtént ilyen gyakorlatok
után, hogy a falusi koreszmákba betért ka-
tonáknak nem akartak a koreszmárosok italt
adni, azt mondva, hogy nincs ital.

A katonák nagyon esodálkozva fogadták
a koreszmárosok rideg magatartását és váltig
mondogatták, hogy ez nem járja és hogy
szegény katonákkal nem szabad így bánni.
Utóvégre annyit megérdemelnek, hogy italt
kapjanak. Így volt ez nem egyszer Csehiben,
Püspökiben és más helyeken.

A koreszmárosok több ízben utasították
vissza a katonák kérését és mindig azt vála-
szolták, hogy nincs ital a koreszmájukban. Pe-
dig a katonák biztosan tudták, hogy okveté le-
nül kell lenni itálnak. Végre kitudódott a
koreszmárosok rideg magatartásának a nyitja.

Ugyanis egy alkalommal kijelentette
egyik falusi koreszmáros, hogy azért nem
vallják be sör- és borkészletüket, mert fél-
nek azoknak a rekvirálásától. Ugyanis attól
tartanak, hogyha italt adnak a katonáknak,
azok, mivel háboru van, nem fognak fizetni
és a sört és a bort egyszerűen rekvirálni
fogják utalványok ellenében.

Mikor ezt a felvilágosítást meghallották,
tüstént kijelentették, hogy soha eszükágában
sem volt ilyesmi és állításuk bizonyítására
azonnal pénzt vettek elő a zsebükből. Most

már eloszolván minden gyanu és tévedés
kaptak a katonák bort és sört annyit,
amennyi csak kellett.

A katonák viselkedésének hirtelen eljutott
Csehiből (mert itt történt a kimagyarázás) a
falusi koreszmárosokhoz is és ezentúl kapta k
a katonák italt a falusi koreszmákban.

Vitéz harmincheteseink adományai.

Ujabb 400 korona a hadi- árváknak és özvegyeknek.

A csaták zugó viharában büszke orosz-
lánként viaskodnak a bihari legények, a vi-
tész harminchetesek, Legendák szólnak róluk,
az ellenverő József-bakákról, s Przibil Ká-
roly kapitányról. A vármegye büszke lehet
a hős daliákra, mert a mi sziveinkhez leg-
közelebb állanak a mi bihari fiaink, s öröm-
től repeső szívvvel hallgatjuk, ha valami
ujabb, kedves hír kering vitézségükről.

S talán még ennél is maghatottabban
veszünk tudomást arról, hogy ezeknek a
csaták tüzeiben edzett ifjaknak szive nem
keményedik meg, csak nemesebbé válik. Már
a multkor is örömmel vettük a 37 esek 16-
századának 1000 koronás adományát, melyet
a hadiárvák és özvegyek javára adtak össze,
még pedig a bajtársi szeretet megnyilvánu-
lásaként a 37. gy. e. 16. századában szolgált
vitézek özvegyeinek és árváinak javára.

Tegnap újabb adomány érkezett Przibil
Károly kapitánytól a 16. század nevében.
Ujabb 400 koronát áldozott a század nemes
hazafiassággal a haza oltárára. Ezek a há-
borunak igazi virágai, ezek a harcoló vitézek
által összeadott fillérek és koronák, ezek tük-
rözik vissza katonáink lelkiületének képét, a
melyet nyíltan, büszke lelkesedéssel viszünk
a világ elé, hogy lássa, milyen a magyar
katona, nagy őseink Árpád, Szt. László,
Hunyadi, Rákóczi hősi utóda.

Az adományt Przibil Károly kapitány a
következő levéllel kíséri:

Igen tisztelt szerkesztőség!

Hálás köszönet a multkori Önökhöz in-
tézett kéresem teljesítéséért.

Nehéz, de diadalmas napok után szá-
zadom derék legénysége és tisztikara ismét
gondolt szent ügyünk áldozatainak hátra-
maradottaira és tábori posta útján ujonnan
400 (négy száz) koronát küldök b. címökre.
Kérésünk ismét odairányul, hogy ezen
összeget, valamint a még ezentúl is be-
küldendő összegeket ugyanolyan célra és
ugyanolyan feltételek mellett elhelyezni
sziveskedjenek, mint a már beküldött 1000
koronát.

A jó Isten továbbra is velünk lesz.

Kivaló tisztelettel:

Przibil Károly,

cs. és kir. kapitány

a 16-37. század parancsnoka.

x Mindennemű molyirtó szerek és
fertőtlenítő cikkek legolcsóbban besze-
rezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriá-
ában. Rákóczi-ut 7/B.

Szedjük össze nélkülözhető
réz, ólom, ón, bronz tár-
gyainkat s ajándékozzuk
hadi célra.

* A polgármester Budapesten.

Rimler Károly polgármester tegnap feluta-
zott Budapestre. Utazásának célja, hogy ez
egy-egy miniszteriumokban levő városi ügyek
elintézésében járjon el. Főként az új hon-
védtüzér-laktanya bérösszegének fizetése
ügyében keresi fel a honvédelmi minisz-
teriumot. Ezen a címen tekintélyes összeget
kell az államtól kapnia a városnak.

* Kitüntetett kir. hercegek. A

király József Ferdinánd kir. herceg, gyalog-
sági tábornoknak és József kir. herceg, lo-
vassági tábornoknak a Vörös-Kereszt körüli
érdemek I. osztályu tiszteletjelvényét a hadi-
ékitményekkel adományozta.

* Kongregációi élet. Az Urnok

Mária kongregációja ma délután 5 órakor
tartja rendes összejövetelét a Szent László-
menedékházban.

Az Urak Mária kongregációja ma dél-
után fél 7-kor tartja összejövetelét a szokott
helyen.

* A kassai püspök háborus ki- tüntetése.

A király a háboruban tanusi-
tott önfeláldozó magatartása elismerésül dr
Fischer-Colbrie Ágoston kassai r. kath.
püspöknek a vaskorona rend I. osztályát a
hadiékitménnyel adományozta.

* Katonai kinevezések. A király

Pollák Emil dr 37-ik gyalogezredbeli tartal-
lékos segédorvos helyetttest, tartalékos főor-
vossá, Szilágyi Zsigmond szintén 37-ik gya-
logezredbeli és Sadar Vladimír 70-ik gya-
logezredbeli tart. altiszteket tart. hadnagy-
számvivökké nevezte ki.

* „Sursum corda” vasárnapi disz- elődéséhez a Katholikus Körben folynak

a munkálatok, a mozgóképek felállításánál, a
színpad rendezésénél. Miután az emléklapok
írát is oly nagy az érdeklődés (mindenki
szeretne már egy-egy laphoz jutni) a ren-
dezőség ismét tudomására hozza a közön-
ségnek, hogy szombaton délután 5-től 6-ig
a Bémer-téren és a Városi hávéház előtt
lesznek a lapok kaphatók, még pedig a mi
fáradhatatlan asszonyaink, leányaink mutat-
ják be azokat, ki ki saját művét. Ugyanott
belépti jegyek lesznek kaphatók. A vasár-
napi, tehát az első előadásra a jegyek egy-
szer vannak a Vörös-Kereszt bélyegzőjével
lebélyegezve, a második előadásra kétszer.

* Katonai kitüntetések. A király

megparancsolta, hogy Czikker Ferenc 30.
honv. gy. e.-hez beosztott 37. gy. e.-beli
tart. hadnagynak a legfelsőbb dicséret elis-
merés tudtul adassék. — Füzessy Sándor
VII. esendörkerületbeli címz. őrmesternek és
Pálffy Balázs a 20. honvéd gyaloghadosztály-
hoz beosztott őrmesternek a koronás ezüst
érdemkeresztet a vitézségi érem szalagjám
adományozta a király az ellenség előtt telje-
sített kiválóan kötelességű szolgálataik el-
ismerésül.

* Hősi halált halt orvos teme- tése.

Az oly fiatalon, hivatása nemes tel-
jesítése közben hősi halált halt Erdélyi
József, szigorló orvos temetése ma délután
5 órakor ment végbe a pályaudvarról. A
megboldogultat Budapestről szállították haza.
A temetési szertartást Gentz János esperes
és Magyar Ágoston gör. kath. lelkészek vé-
gezték. A temetésen jelen volt az elhunyt
nagykiterjedésű, előkelő rokonsága, a kar-
társak és a város előkelő társadalma nagy
számmal képviselve. A szertartás után a
masszív érekeporsót feltették a négyes fo-

gata üvegdiszkocsira és a nagyszámu résztvevő közönség által kísérvé az impozáns gyásmenet az olasz temetőbe vonult, a hol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunytat. — A díszes temetést Veiszlevente Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

*** Tanítók a városházán.** A polgármester tegnap írta alá a városi tanítók és tanítónők beosztását a város hivatalaiba. Eszerint a rendőrséghez Budai Alajos, Mikusay József, Ó Dezső, Salamon Ernő (polg. isk.) katonai ügyosztályhoz. Kopácsy Béla, Jerzsák Árpád, Kovács Lajos és Kertész Albert, az adóügyhez. B. Molnár Béla, Csigás Mihály, Deutsch Dávid, Szabó Sándor. Várady István, a számvevőséghez. Weisz Jakab (polg.), Balogh Károly, Molnár Béla (polg. isk.), a felügyelő igazgatóságához. Fekete Mátyás, Békési Piroška, a népkönyvtárhoz. Eisele Sándor, az árvaszékhez. Diósi Irén, Kazinczy Mária, Matkó Mária, Tóth Mariska, a gazdasági ügyosztályhoz július 1-től a tanfelügyelőségtől kikerve Kiss Endre állami tanító, az árvaszékhez ugyanígy Bakó Etel, Fón Ernésztin és Török Róza. A polgári iskolai tanerők július elsején kötelesek jelentkezni, az elemi tanítók és tanítónők a végzés vétele után a kijelölt ügyosztályban. A be nem osztott városi tanerők sem hagyhatják el a szünidő alatt a város területét, mert rájuk is szükség lesz. A polgármester a súlyos idők követelményeire és a tanítói kar hazafiságára hivatkozva kéri tőlük ezt az áldozatot.

*** Új kétkoronás papirpénz.** Néhány nap óta kezd forgalomba hozni a jegybank az új kétkoronásokat, a melyek sokkal jobb papirosra vannak nyomva, mint az eddigiek, tehát rajzuk és felírásuk tisztább. A rajz, a felírás és a számozás változatlan, mert az új bankjegyek a régi metszetek alapján készültek. Az elrongyolódott kétkoronásokat a jegybank kezdi bevonni.

*** Helyreigazítás.** A polgárőrség parancsnokától vettük a következő sorokat:

Tekintetes Szerkesztőség! A polgárőrség parancsnoksága megbízásából a „Tiszántúl” június 15-i számában megjelent „Botrányok a váradai piacon” című cikkre kérem a következő helyreigazítás közzétételét: A cikknek az az állítása, hogy a „polgárőrök intézményét diskreditálja az, hogy egyes jelvénytőlküli fiatal emberek tapintatlan fellépéssel növelték a zavart”, mert segítettek a közönség egy részének abban, hogy a kofáktól potományon, erőszakosan aprójszágot vásárolhasson, — ez az állítás lényegében téves és helyreigazítandó. A polgárőrség a legnagyobb erélyvel és önfeláldozással küzd azért, hogy a rendőrséggel együtt a piaci üzorsót megakadályozza. Egyes jelvénytőlküli fiatal emberekhez és azok esetleges visszaéléséhez a polgárőrségnek semmi köze sincs, mert a polgárőri tevékenység csak akkor kezdődik, amikor kirendelnek valakit meghatározott időre szolgálattételre és ez idő alatt az illető viseli a karszallagot. Maga a cikk is jelvénytőlküli fiatal emberekről szól, nyilvánvaló tehát, hogy az illetők polgárőrök nem voltak és az ő dolgaik a polgárőrséget nem diskreditálhatják. Ellenben, úgy hisszük, hogy a polgárőrök állandó ébersége már hajnali 3—4 órától kezdve a piaci üzorsó megakadályozása érdekében, — az intézmény rátermettsége és társadalmi fontossága mellett bizonyít. Tisztelettel: dr. Nagy Mihály, a polgárőrség h. parancsnoka.

Fenti sorokhoz megjegyezzük, hogy nem is irtuk, mintha a zavart csináló fiatal emberek polgárőrök lettek volna, mivel nem is volt karszallagjuk. De éppen a polgárőrök tekintélyének megóvása végett tettük szavá

viselkedésüket, mert önértetes fellépésükről mindenki polgárőröknek bízta őket.

*** Nem kell bélyeg a felmentés iránti kérelmekre.** A nagyváradai pénzügyigazgatóság tegnap értesítette Biharvármegye alispáni hivatalát, hogy a B) osztálybeli pénztévesztési tisztviselők felmentés iránti kérvényeikre nem tartoznak bélyeg ragasztani. Az értesítést a pénzügyminiszternek legutóbb kiadott rendelete alapján küldte a pénzügyigazgató.

*** Új jelvény.** A háboru nagyon divatossá tette a különféle jelvényeket. A szövetségi, vöröskeresztes, török barát stb. jelvények mindmegannyi változatai az emberi szív érzés kifejezésének. Nincs talán ember, aki jelvényt ne viselne, így akarván kifejezni, hogy vele él a háboruval. A most legújabbán kitört olasz háboru új jelvényt teremtett meg, amelyet a fővárosban az olaszok elleni engesztelhetetlenség szimbolumaként viselnek az emberek. Az új jelvény különböző nagyságban készült. Vannak kisebbek és nagyobbak. Mindegyik jelvénynek azonban egy a feladata, még pedig ez: *Ivni.* A felírás értelme: *Isten verje meg Italiát.* Nemsokára talán már nálunk is ott fog diszelegni ez a jelvény minden emberen, mert hisz mindenki megvetéssel van eltelve a csalfa olaszok iránt.

*** Kiadó a Nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garcon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.**

*** Forolin** biztos és gyors hatású háziszér kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalan! nem zsíros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

*** Nagyváradai és vidéki gyengélkedő katonasághoz** küldök figyelmeben, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilviorumot, seprőt, boroviczkát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harettérre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipői turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostés, fillé, ruszlik és sósbering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat! Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

x Nagy nagy raktárhelyiség a Szacsay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

*** Három szobás utcai lakások** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharvármegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

*** Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.**

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Kiadó egy igen esinos modern utcai kétszobás lakás** fürdő szobával Lakatos-u. 6. sz. Értekezhetni Paksyék háztulajdonosok Kálvária-utca 23.

*** Ma a Royal-kávéház terraszán a debreceni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.**

*** Kiadó modern berendezésű butorozott szobák, valamint irodahelyiségek modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy-Sándor-u. 4.**

x **Cipész üzletemet** Szent János utcáról Rimanóczy utca 2. szám alá helyeztem. Javításokat jutányos árban elvállalom. Stagl Kálmán cipész.

*** Ingetlan eladás.** Nagytelek-utca 1. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telkekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

CIPŐ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Nem szöktem meg, nem tüntem el,** csak műhelyemet, raktáramat helyeztem Rákóczi-ut 7. sz. alá az udvarban feleletemre. Igen kérem t. vevőimet továbbra is szíveskedjenek felkeresni, rendeléseikkel, *Simon Gyula* hangszerkészítő. Az összes hangszerek eladása és javítása, nagy választék háborus lemez ujdonságokban.

x **Poleskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

*** Keresek** helyet falura vagy rusztára római katolikus családhoz a szünidőre, esetleg a tanévre is (7—11 éves korig) diploma perfcet német és gyakorlott zongora. Cim özv. Mayerné Szilágyi D. u. 8.

x **Kiadó lakások.** Ós-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

REPORTÁR

Tüzérek—NAC. Az a teljes siker, a mely az önkéntesek football csapatának a NAC. csapatával legutóbb tartott mérkőzését kísérte, nemcsak a közönség régi érdeklődését fordította vissza a sport számára, hanem más fegyvernemben szolgáló labdarúgók versenyzési ambícióját is felkeltette. Így a helybeli tüzérezred kebelében alakult egy pompás football csapat, amely a katonai felsőbb-ség engedélye folytán a legközelebbi vasárnap délután fél 5 órakor fog a Rhédey kerti sporttéren bemutatkozni a NAC. csapatával való jótékonycélu mérkőzés keretében. Így vasárnap délután újabbán igen vonzó és gazdag sportesemény kínálkozik közönségünk számára, amely ezt bizonyára méltó érdeklődésével fogja honorálni.

Legujabb táviratok.

Sikerek keleten.

Visszavert francia támadások

Berlin, június 15. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az orosz vereségek tegnap újból arra indították a franciákat és az angolokat, hogy a nyugati arcvonalon sok helyen nagy erővel támadjanak. Az angoloknál Ypern mellett a bellewardi gáttól északra sikerült állásainkat visszasszorítani.

Ott még folyik a harc. Ezzel szemben négy hadosztálynak az Estayres—Labassei ut és a labassei csatorna között ellenünk indított két támadása teljesen összeroppant. Vitéz vestfáliai ezredeink és a gárdának odaérkezett részei a rohamot lelkes szuronyharcok után teljesen visszaverték. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Több géppuskát és egy aknavetőt hagyt kezeink között.

A Loretto magaslatokon állásainkat nagy szivóssággal tartó badeniekhez az ellenség a 13-án és 14-én szenvedett vereségei után többé már nem mert közeledni.

Moulin sou Touven mellett a harc még folyik.

A Vogézekben a Fest- és Lauch-patakok völgyében megkísérelt ellenséges áttörés meghiúsult. Ott még csak Meceauraultól északnyugatra és Hirsensfirstnél harcolunk.

Egyébként a támadások már most is vissza vannak verve.

Keleti hadszíntér.

Augusztóvtól keletre és Bolimowtól északra a Davina-szakaszon (Marianpoltól délkeletre) a német állások ellen intézett támadásokat kivédtük. Előretörésünk a Lipovo—Kálvarja arcvonalon további tért nyert, több helységet elfoglaltunk, 2040 orosz elfogtunk és 3 géppuskát zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér.

A Felső Visztulától északra Worsch vezérezredes csapatai visszaverték a jun. 14-én az oroszoktól elfoglalt állásaink ellen intézett támadásokat. A megvert orosz hadsereget tegnap az egész arcvonalon a San (Sieniawától északra) és a Dnyeszter-mocsarak (Sambortól keletre) között megkísérelték a szövetséges seregek üldözését megállítani. Estére kemény harcok után állásaikból mindenütt kiverették őket Siedlice (Steniewótól északra) Lubacow—Sawadowka szakaszon (Niemirowtól délkeletre). Javorovtól nyugatra, Sadowisniától nyugatra az ellenséget üldözzük.

Mackensen vezérezredes hadserege június 12-ike óta több mint 40,000 orosz elfogott és 69 géppuskát zsákmányolt. A Dnyeszter-mocsarak és furawris között az oroszok némi tért nyertek. Itt az általános helyzet változatlan. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tisza a királynál.

Bécs, jun. 16. (Saj. tudósítónktól.) Tisza István gróf a királynál kihallgatáson jelent meg.

Az olasz király kitüntetése.

Lugano, június 16. Az olasz királyt beleegyezésével az Justitut de Franze tagjává választották.

Ujabb vasuti szerencsétlenség Firenzében.

Lugano, június 16. Firenzénél ismét vasuti szerencsétlenség történt, melyen öten megsebesültek.

Horvát országgyűlés.

Budapest, június 16. (Saját tud.) A szabor hétfői ülésén a királyi kéziratot olvassák fel, hogy 12 tagu regnikotáris bizottságot küldjenek ki, hogy a magyar országgyűlésbe küldendő horvát képviselői számának felemelését tárgyalják.

Elsülyesztett hajó.

Rotterdam, június 16. A Dsabria nevű tartályhajót Tirtoftaynál torpedóval elsülyesztettek.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnokságnak átmenetileg Nagyváradra történt helyezése folytán nagyobb létszámú katonatiszt jön városunkba.

Az ideérkező katonatisztek egy részének — az eddigi gyakorlathoz képest — szállodákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesítő-képességének korlátozott volta, részint azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tisztai beszállásolások céljaira a magántulajdon képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. § a értelmében szállásadásra kötelezett házak fognak igénybe vétetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapításánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tisztai szállásadás kötelezettsége a ház birtokost terhelvén, az elsősorban a háztulajdonostól követeltetik, amennyiben a háztulajdonos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15. §-ában megadott azon jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészben fekvő más helyiségbe saját költségén kellően elhelyezheti, nem él s a bérebeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően beburkolott szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előírt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő elszállásolás foganatosításával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tisztai szállások kijelölése végett a helyszínen meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmozdítása a jelenlegi nehéz időkben mindenkinél hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettsége elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállásadásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérlőit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállásolással megbízott katonatiszteket feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 június 16.

Elomány Ferenc
katonaiügyi tanácsos.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166—VII. d/1915. számú körrendelete alapján figyelmeztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigorúan ellenőriztetem s az ellene vétők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június 15.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 6000—1915. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illetőségű 1897. évben született népfölkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon 1915. évi június hó 24., 25. és 26-ik napjain fog megtartani a következő sorrendben:

1915. évi június hó 24-én (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó összes nagyváradai illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek.

1915. évi június hó 25-én (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek közül A kezdőbetűtől K-ig bezárólag.

1915. évi június hó 26-án (Szombaton) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek L. kezdőbetűtől Z-ig bezárólag, továbbá az előző szemlékről elmaradt 1896—1873. évi születési népfölkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfölkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. (volt csendőriskola) sorozó termében tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben jelenjenek meg, annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettnek elő s ezen felül katonai bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfölkelési bemutatató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyúttal bizonytalan időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;

b) a vasutaknál és azok műhelyeiben a forgalmi, pályafenntartási, vontatási műhelyi és szertár-szolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;

c) a posta- és táviráda intézetnél tartós alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek;

d) a kőszénbánya munkás osztagokhoz tartozók;

e) a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének, feltéve, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutatató szemléig vissza nem térnek;

f) a határrendőrségnél állandóan és hivatalsszerűen alkalmazott egyének, (a szolgák kivételével);

Az a) b) c) d) és f) betű alatt említett népfölkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivatalsszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. illetve munkás osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlét megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a) c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben: 1915. évi március hó 1-óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazoltattak.

Azon népfölkelésre kötelezettek, ki a behívási parancsnak nem engedelmessékedik, s a bemutatató szemlén nem jelenik meg egy hónapi fogháztól két évig terjedő börtönnel büntetettik.

Nagyvárad, 1915 június hó 14.

Elomány Ferenc
katonaiügyi tanácsos.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

10077—1915 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszter urnak 124831/20 b. 1915 számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy nevezett miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. cz. 24. és 27. § ai alapján a következőket rendelte el:

1. §. A malátagyáraknak és sörgyáraknak a m. kir. ministerium M. N. 1692/1915 számú rendelete értelmében bejelentendő 1915. évi május hó 23-iki maláta készleteiből egy ötöd részt ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. évi május hó 23 tól kezdve el nem idegenítheti és fel nem dolgozhatja és azokkal más módon sem rendelkezhetik.

2. §. A birtokos az igénybevett készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig megőrizni köteles.

Az igénybevett készletek, amennyiben szakértői megállapítás szerint hadicélokra alkalmasak, a katonai igazgatás által: métermázsánként 90 korona térítés ellenében átfognak vétetni.

Ez az ár magában foglalja úgy azokat a költségeket, a melyek az árunak elszállítása időpontjáig annak raktározásából és kezeléséből származnak, valamint a rakodó álmáshoz való szállítás költségeit is.

3. §. Az igénybevett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsáttatik, minden napra jár térítés a mely a megállapítandó becsérték évi 9% ának alapul vételével számítandó ki,

4. §. Ha a készletet 1915. évi augusztus hó 15-ig végleg át nem veszik, a birtokos a készlettel szabadon rendelkezhetik.

Ebben az esetben a birtokosnak erre az időre a 3. §-ban meghatározott térítés jár.

5. §. Aki az igénybevett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig azal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, — amennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetésre büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint a rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavon országokban a kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

6. §. E rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915. május hó 27.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jóteknony célokra szánt

31. csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz-nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás 1915 július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jóteknonycélu sorsjátékok osztályánál, III. k. Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirdehivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatkak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(Jóteknonycélu sorsjátékok osztálya).

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

16736—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. királyi honvédelmi miniszter ur 6377—915 eln. számú körrendelete elrendelte, hogy a város területén tartózkodó 1897. évben, továbbá 1871—1865. években született acél (vas) hengerlő, kalapácskezelő, furós és kupolkemence kezelő, vas (fém) esztergályos, lakatos, (géplakatos), szerszámkészítő, kovács, maró, vas- vagy fémöntő és mintázó, műszerész, praccisions műszerész, ólomforrasztó, bádogos, asztalos, áce, nyerges vagy szíjgyártó, timár, cipész vagy eszmadia, szabó jelenleg szénbányákban nem dolgozó (munkánélküli) kőszénbánya munkás (vajár, csillés vagy egyéb speciális kőszénbánya munkás) foglalkozásu, hadicélu munkákra még eddig igénybe nem vett népfölkelésre kötelezett egyének tekintet nélkül arra, hogy katonailag ki vannak e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem — azonnal névszerint összeírassanak.

Ennek folytán felhívom a Nagyvárad város területén tartózkodó s a fent említett foglalkozásu összes 1897. évben, valamint 1871—1865. évben született népfölkelésre

kötelezett egyéneket, hogy folyó évi június hó 7-ik napjától (Hétfőtől) június hó 20 ik napjáig (Vasárnapig) bezárólag a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. e. 32. számú szoba) a hivatalos órák alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek.

Ezen összeírásra jelentkezni tartoznak a Nagyvárad város területén tartózkodó említett foglalkozásu azon egyének, akik akár mint szolgálatkötelesek, akár mint A) alosztályu népfelkelők — bármely születési évfolyamba tartoznak is a felülvizsgálatnál „népfölkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas” vagy „népfölkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályoztattak és ezen osztályozás alapján a nem tényleges viszonyba (polgári viszonyokba) a mozgósítás óta visszahelyeztettek.

Figyelmeztetem a jelentkezésre kötelezetteket, hogy az 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében azon népfölkelésre kötelezett, aki a behívásnak nem engedelmeskedik, egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

Nagyvárad, 1915. június hó 2.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Uszillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.